

Zbornik sudske prakse

Predmet C-601/15 PPU

J. N.
protiv
Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Raad van State (Nizozemska))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Hitni prethodni postupak – Standardi za prihvatanje podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu – Direktiva 2008/115/EZ – Zakonit boravak – Direktiva 2013/32/EU – Članak 9. – Pravo na ostanak u državi članici – Direktiva 2013/33/EU – Članak 8. stavak 3. prvi podstavak točka (e) – Zadržavanje – Zaštita nacionalne sigurnosti ili javnog poretka – Valjanost – Povelja Europske unije o temeljnim pravima – Članci 6. i 52. – Ograničenje – Proporcionalnost“

Sažetak – Presuda Suda (veliko vijeće) od 15. veljače 2016.

1. *Temeljna prava – Europska konvencija o ljudskim pravima – Instrument koji formalno ne predstavlja dio pravnog poretka Unije*

(čl. 6. st. 3. UEU-a; Povelja Europske unije o temeljnim pravima, čl. 52. st. 3.)

2. *Granična kontrola, azil i useljavanje – Politika azila – Standardi za prihvatanje podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu – Direktiva 2013/33 – Članak 8. stavak 3. prvi podstavak točka (e) – Zadržavanje zbog razloga koji se odnose na zaštitu javnog poretka i javne sigurnosti – Ocjena valjanosti navedene odredbe s obzirom na članke 6. i 52. Povelje Europske unije o temeljnim pravima – Valjanost*

(Povelja Europske unije o temeljnim pravima, čl. 6. i čl. 52. st. 1. i 3.; Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2013/33, čl. 8. st. 3. podst. 1. t. (e) i čl. 9. st. 1.)

3. *Granična kontrola, azil i useljavanje – Politika useljavanja – Vraćanje državljanina trećih zemalja s nezakonitim boravkom – Državljanin u odnosu na kojeg se provodi postupak vraćanja u smislu Direktive 2008/115 – Podnošenje zahtjeva za azil koje u skladu s nacionalnom sudskom praksom dovodi do toga da se svaka odluka o vraćanju koja je prethodno donesena stavlja izvan snage po sili zakona – Nedopuštenost – Obveza osiguranja korisnog učinka Direktive 2008/115 – Obveza lojalnog postupanja*

(čl. 4. st. 3. UEU-a; direktive Europskog parlamenta i Vijeća 2008/115, uvodna izjava 4. i čl. 8. te 2013/33, čl. 8.)

1. Vidjeti tekst odluke.

(t. 45. i 46.)

2. Ne postoji nijedan element koji bi utjecao na valjanost članka 8. stavka 3. prvog podstavka točke (e) Direktive 2013/33 o utvrđivanju standarda za prihvatanje podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu s obzirom na članak 6. i članak 52. stavke 1. i 3. Povelje Europske unije o temeljnim pravima koji propisuje mogućnost zadržavanja podnositelja zahtjeva zbog razloga koji se odnose na zaštitu nacionalne sigurnosti ili javnog poretka.

Naime, budući da su zaštita nacionalne sigurnosti i javnog poretka cilj koji slijedi navedena odredba, mjera zadržavanja koja se temelji na toj odredbi djelotvorno odgovara cilju u općem interesu koji priznaje Unija. Usto, zaštita nacionalne sigurnosti i javnog poretka pridonosi i zaštiti prava i sloboda drugih. U tom pogledu članak 6. Povelje Europske unije o temeljnim pravima navodi da svatko ima pravo ne samo na slobodu nego i na sigurnost.

Kad je riječ o proporcionalnosti miješanja u pravo na slobodu koje je uzrokovano mjerom zadržavanja, zadržavanje podnositelja zahtjeva kada to zahtijeva zaštita nacionalne sigurnosti ili javnog poretka je po samoj svojoj naravi prikladna mjera za zaštitu javnosti od opasnosti koju može predstavljati ponašanje jedne takve osobe te na taj način može ostvariti cilj članka 8. stavka 3. prvog podstavka točke (e) Direktive 2013/33. Nadalje, iz teksta, konteksta i načina postanka članka 8. Direktive 2013/33 proizlazi da mogućnost zadržavanja podnositelja zahtjeva zbog razloga koji se odnose na zaštitu nacionalne sigurnosti ili javnog poretka, koja je predviđena u stavku 3. prvom podstavku točki (e) tog članka, podliježe poštovanju skupa pretpostavki čiji je cilj strogo ograničavanje korištenja takvom mjerom. U tom pogledu, članak 9. stavak 1. Direktive 2013/33 propisuje da se podnositelj zahtjeva zadržava što je kraće moguće i samo tako dugo dok vrijede razlozi iz članka 8. stavka 3. te direktive.

Naposljetku, uzak okvir kojem podliježe ovlast nadležnih nacionalnih tijela da zadrže podnositelja zahtjeva na temelju članka 8. stavka 3. prvog podstavka točke (e) Direktive 2013/33 također je osiguran tumačenjem sudske prakse od strane Suda pojmova „nacionalna sigurnost“ i „javni poredak“ iz drugih direktiva, a koje se primjenjuje i kad je riječ o Direktivi 2013/33.

Naime, pojam „javni poredak“, uz narušavanje društvenog poretka koje čini svako kršenje zakona, u svakom slučaju pretpostavlja postojanje stvarne, trenutačne i dovoljno ozbiljne prijetnje koja ugrožava temeljni interes društva.

Pojam „javna sigurnost“ obuhvaća unutarnju i vanjsku sigurnost države članice. Stoga na javnu sigurnost mogu utjecati ugrožavanje djelovanja institucija i bitnih javnih službi, ugrožavanje opstanka stanovništva, opasnost od teških poremećaja u vanjskim odnosima ili miroljubivom suživotu naroda kao i ugrožavanje vojnih interesa.

(t. 53.-55., 57., 62., 64.-66., 82. i izreka)

3. U okviru nacionalne sudske prakse prema kojoj je učinak podnošenja zahtjeva za azil osobe protiv koje se vodi postupak vraćanja taj da se svaka odluka o vraćanju koja je prethodno donesena u kontekstu tog postupka stavlja izvan snage po sili zakona, koristan učinak Direktive 2008/115 o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom zahtijeva da se postupak koji je pokrenut na temelju te direktive, u okviru kojeg je odluka o vraćanju donesena i prema potrebi popraćena zabranom ulaska, može nastaviti u fazi u kojoj je prekinut zbog podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, pod uvjetom da je taj zahtjev odbijen u prvom stupnju. Naime, države članice ne smiju ugrožavati ostvarenje cilja koji slijedi ta direktiva, odnosno uspostavu učinkovite politike udaljavanja i repatrijacije državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom.

U tom pogledu, iz obveze lojalnosti država članica, koja proizlazi iz članka 4. stavka 3. UEU-a, i iz zahtjeva učinkovitosti, navedenih, među ostalim, u uvodnoj izjavi 4. Direktive 2008/115, proizlazi da se obveza provedbe udaljavanja, koja je državama članicama propisana člankom 8. te direktive, u slučajevima predviđenima u članku 8. stavku 1. mora ispuniti što je prije moguće. Međutim, ta se

obveza ne bi poštovala ako bi se s udaljavanjem kasnilo zbog toga što bi se, nakon što je zahtjev za međunarodnu zaštitu odbijen u prvom stupnju, gore opisan postupak morao pokrenuti od početka, a ne nastaviti u fazi u kojoj je prekinut.

Iz svega prethodno navedenog proizlazi da donošenjem članka 8. stavka 3. prvog podstavka točke (e) Direktive 2013/33 o utvrđivanju standarda za prihvatanje podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, koji propisuje mogućnost zadržavanja podnositelja zahtjeva zbog razloga koji se odnose na zaštitu nacionalne sigurnosti ili javnog poretka, zakonodavac Unije nije povrijedio razinu zaštite koju nudi drugi dio rečenice članka 5. stavka 1. točke (f) Europske konvencije o ljudskim pravima koja dopušta zakonito zadržavanje osobe protiv koje je u tijeku postupak protjerivanja ili izručenja.

(t. 75.-78.)